

Sygn. akt I UK 37/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania S. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 listopada 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 września 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację S.P. od wyroku z dnia 6 listopada 2014 r., którym Sąd Okręgowy w P. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 12 lutego 2014 r. odmawiającej odwołującemu się prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art 184 § 1 w związku z art. 27 oraz art. 32 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez przyjęcie, że skarżący nie spełnia warunków wynikających z tych przepisów, a mianowicie nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a tym samym nie ma prawa do emerytury w obniżonym wieku, tylko na tej podstawie, iż z angaży

znajdujących się w aktach osobowych wynika, że w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 30 czerwca 1991 r. zajmował stanowisko ślusarza; 2) § 2 ust. 1 w związku z § 4 ust. 1 oraz wykazem A dział V pkt 5 i dział XIV pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i przyjęcie, że okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 30 czerwca 1991 r. ubezpieczony nie wykonywał pracy przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz prac przy spawaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i oparcie wyroku wyłącznie na analizie akt osobowych ubezpieczonego, pomimo iż zarówno sam ubezpieczony jak i świadkowie twierdzili, że wykonywał on pracę w warunkach szczególnych nie tylko w okresie od 1 lipca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r., ale w całym spornym okresie zatrudnienia; II. naruszenie przepisów postępowania, których uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 385 k.p.c. przez oddalenie apelacji, pomimo że była ona oczywiście uzasadniona; 2) art. 328 w związku z art. 233 § 1 oraz art. 391 § 1 k.p.c. przez uznanie za prawidłową ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji, która sprowadzała się w zasadzie do analizy akt osobowych skarżącego i do jednozdaniowego stwierdzenia, że skoro w aktach tych nie ma dokumentów potwierdzających zatrudnienie skarżącego na stanowisku monter, to w tym zakresie należy uznać zeznania świadków, jak i samego skarżącego za niewiarygodne.; 3) art. 382 w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez oparcie wyroku jedynie o część materiału dowodowego i niewyjaśnienie kwestii, dlaczego Sąd drugiej instancji uznał za niewiarygodne zeznania świadków i samego ubezpieczonego, a nadto dlaczego nie uwzględnił wniosku o przesłuchanie nowych świadków i przez ograniczenie się do stwierdzenia, że twierdzenia zawarte w apelacji stanowią w istocie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością, „ponieważ wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum*, pozbawiając jednocześnie skarżącego prawa do wcześniejszej emerytury”. Skarżący podniósł, że w identycznych stanach

faktycznych, dotyczących pracy w tym samym przedsiębiorstwie i na takich samych stanowiskach, zapadają odmienne wyroki, które przywołał. W ocenie skarżącego, „w zaistniałej sytuacji wyrok Sądu Apelacyjnego jest rażąco niesprawiedliwy, a utrzymanie go w mocy narusza dobro wymiaru sprawiedliwości”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane).

Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż - ograniczając się do wskazania na „rażące naruszenie przepisów wskazanych w *petitum*” - nie tylko nie przeprowadza żadnego wywodu jurydycznego dla wykazania jej istnienia, ale nawet nie wskazuje przepisów, których naruszenie miałoby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Należy również zauważyć, że powoływane przez skarżącego wyroki zapadłe w innych sprawach nie stanowią źródła prawa dla oceny zasadności żądania skarżącego. Każda sprawa podlega indywidualnej ocenie ze względu na właściwy jej stan faktyczny i prawny, poczynając od decyzji organu rentowego z prawem do dalszej kontroli w sądowym postępowaniu odwoławczym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 373/13, LEX nr 1646128). Chcąc uzasadnić potrzebę zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej z uwagi na jej oczywistą zasadność, skarżący powinien samodzielnie wskazać i wykazać naruszenie określonego przepisu (przepisów) prawa

materialnego lub procesowego, które bez wątpliwości prowadzi do wniosku, że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy, czego skarżący nie czyni.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.